

Plan de marketing

1. Rezumat

- Se va realiza o scurtă prezentare a activităților / declarația de misiune a obiectivului proiectului

Patrimoniul cultural este o moștenire a trecutului, de care ne bucurăm astăzi și pe care avem responsabilitatea de a o transmite generațiilor viitoare. În acest sens, Unitatea Administrativ Teritorială Județul Argeș urmărește să contribuie la dezvoltarea locală prin restaurarea, consolidarea și integrarea în circuitul turistic a unui obiectiv de patrimoniu național și UNESCO, sporind astfel potențialul turistic al zonei.

Pentru atingerea acestui scop, a fost elaborat prezentul plan de marketing, care stabilește:

- Obiectivele generale și specifice ale proiectului;
- Activitățile necesare pentru implementare, rezultatele și indicatorii de succes;
- Resursele necesare pentru realizarea intervențiilor;
- Metodele de monitorizare și implementare a planului.

Obiectivul general al proiectului este promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul cultural prin conservarea și punerea în valoare a Castrului Roman Jidava (Jidova).

Obiectivele specifice includ:

- Protecția, conservarea și valorificarea durabilă a Castrului Roman Jidava (Jidova) - monument istoric clasa A, aflat în patrimoniul UNESCO, respectând autenticitatea și durabilitatea patrimoniului.
- Creșterea gradului de expunere a Castrului Roman Jidava (Jidova) prin digitalizarea acestuia.

Proiectul își propune să conserve, să valorifice și să promoveze patrimoniul cultural reprezentat de Castrul Roman Jidava (Jidova), transformându-l într-un simbol al identității locale și un motor al dezvoltării sustenabile. Prin restaurare, integrare în circuitul turistic și creșterea vizibilității, proiectul urmărește să inspire respect pentru istorie, să stimuleze economia locală și să creeze oportunități educaționale și culturale pentru generațiile prezente și viitoare.

Deși castrul roman Jidava (Jidova) și-a pierdut de-a lungul timpului părți importante din substanța originală, monumentul trebuie privit ca o operă spațială, participantă la realitatea din jur. Percepțiile care guvernează domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice trebuie aplicate individualizat fiecărui monument, în funcție de personalitatea sa, funcțiunea sa trecută sau viitoare, starea de conservare, în măsura în care conceptul de restaurare rezultă din echilibrarea

obligățiilor de a nu dăuna monumentului - *primun non nocere* (Carta de la Veneția), precum și de a acționa pentru a transmitea lui generațiilor viitoare.

Rezultatele implementării planului de marketing propus vor genera un plus valoric necesar revitalizării cultural-educative a beneficiarului și va conduce la dezvoltarea economico-socială a zonei, construind din turism un avantaj competitiv pe piața țintă.

Comunicarea și informarea vor juca un rol important în strategia de marketing a beneficiarului. Măsurile de informare și publicitate se vor realiza în conformitate cu prevederile regulamentelor specifice ale Comisiei Europene.

Toate materialele de informare și publicitate se vor realiza în conformitate cu indicațiile Ghidului de Identitate Vizuală al Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027.

Pentru toate tipuri de materiale de comunicare, beneficiarul va crea un design propriu, cu respectarea condițiilor minime de grafică și conținut prezentate, materiale pentru care se va solicita avizarea prealabilă a machetelor de către AM PR SM 2021-2027.

De asemenea, se va elabora un plan de comunicare integrat, care va conține toate activitățile de promovare a proiectului. Instrumentele utilizate în cadrul planului de comunicare sunt următoarele:

1. Publicarea a minim unui comunicat/anunț de presă, la începutul și, respectiv, la finalul proiectului;
2. Realizarea unui panou permanent/unei plăci permanente
3. Aplicarea de autocolante/plăcuțe
4. Afișarea pe site-ul oficial de internet a unei scurte descrieri a proiectului, proporțională cu nivelul sprijinului, inclusiv a scopurilor și rezultatelor acestuia, evidențiind sprijinul financiar din partea Uniunii, din prima lună de implementare a proiectului;
5. Realizarea unui portofoliu de fotografii pe parcursul desfășurării proiectului pentru a ilustra evoluția acestuia.
6. Un clip / o prezentare care să reutilizeze vizualurile realizate în timpul proiectului, la finalizarea acestuia, care să promoveze evoluția proiectului în timp și să arate impactul și sprijinul financiar european.

➤ **În vederea realizării scopului proiectului se vor preciza principalele obiective ale Planului de marketing și modul lor de realizare**

Obiectivul general de marketing îl constituie valorificarea potențialului castrului roman Jidava (Jidova), prin promovarea resurselor locale și implementarea instrumentelor de marketing, adaptate cererii și ofertei. Obiectivul rezidă din obiectivul general al cererii de finanțare, respectiv stimularea dezvoltării locale prin

protejarea, valorificarea și promovarea identității culturale a castrului roman Jidava (Jidova), în conformitate cu principiile dezvoltării durabile.

Obiectivele specifice ale planului de marketing pentru următorii ani sunt:

- Creșterea numărului de vizitatori cu 15% față de anul 2023, prin promovarea unicității și istoriei obiectivului de patrimoniu (monitorizarea acestui obiectiv se va realiza la 12 luni de la finalizarea proiectului);
- Facilitarea accesului publicului la informația turistică și stimularea interesului în vederea creșterii numărului de vizitatori ai regiunii prin acțiunile de promovare inițiate la nivelul proiectului;
- Stimularea parteneriatelor cu alte organizații publice și private implicate în activități de turism prin acțiunile de promovare inițiate la nivelul proiectului;
- Implicarea factorilor de decizie locali în procesul de dezvoltare a pieței locale de turism prin acțiunile de promovare inițiate la nivelul proiectului;
- Promovarea categoriilor de turism de nișă și stimularea procesului de diversificare a ofertei de servicii turistice în regiune, prin acțiunile de promovare inițiate la nivelul proiectului;
- Dezvoltarea unui parteneriat public - privat durabil prin implicarea actorilor locali, județeni și naționali în vederea dezvoltării pieței de turism, prin utilizarea noilor tehnologii în comunicare și marketing turistic.

În cadrul proiectului sunt propuse următoarele lucrări:

A. Intervenții de conservare, restaurare și valorificare a vestigiilor arheologice

În cadrul proiectului „Reabilitarea, conservarea și punerea în valoare a Castrului Roman Jidava (Jidova)”, se vor realiza o serie de lucrări, precum :

1. Conservare, restaurare și protejare vestigii arheologice - sunt prevăzute lucrări de conservare a materialului istoric și de remediere a deteriorărilor provocate de expunerea îndelungată la mediul exterior, ulterioară recuperării prin sapatura arheologică, precum și crearea de anvelope cu scop de protejare și punere în valoare a ruinelor istorice. Intervențiile la deteriorările de suprafață - lacune, zone decoezive sau exfoliate - cuprind curățarea mecanică a suprafeței și a rosturilor, înlocuirea elementelor degradate, fără coeziune sau adeziune, chituirea elementelor de zidărie care prezintă degradări minore, completarea lacunelor cu elemente de aceleași dimensiuni și din material asemănător, rostuirea generală a zidăriei în plan retras cu cca. 5 mm față de parament. Completările zidăriilor lacunare se vor executa în situațiile în care lacunele dezvoltate pun în pericol stabilitatea zidului sau a subansamblurilor structurale și împiedică lectura sistemului constructiv și înțelegerea ansamblului arhitectural. Completările se vor face cu blocuri sau blochete din piatra similar celei utilizate la zidăria istorică, tratată astfel încât să reproducă textura și

urmele de prelucrare ale blocurilor sau blochetelor antice, cu o minima diferențiere obținută prin modul de tăiere sau punere în opera a pietrei - cu o nuanță mai uniformă față de zidăria antică. Pentru orice completare se vor face întâi probe de prelucrare a materialului. Consolidarea, protejarea generală a zidăriei prin rostuire este prevăzută pentru zonele în care mortarul lipsește sau este slab. Rostuirea implică curățarea mortarului existent pe o adâncime de 60 mm și înlocuirea sa cu mortar de var cu adaosuri hidraulice, Texturarea integrarea cromatică a completărilor se va face pe baza de probe pe șantier, respectând natura și calitatea materialelor agregate și modul de preparare precum și punere în opera. Tratarea hidrofuga și biocidarea zidurilor elimină mecanismele de deteriorare cauzate de umiditate și de infiltrații. Refacerea mortarului de protecție al zidurilor ruinate - se vor fixa în masa mortarului nou turnat elemente din inox în scopul fixării unor piese de tip articulații mecanice, a.i. peste Pretorium, Horeum, Principia etc să poată fi fixate structuri zvelte de acoperire. Anvelopa creată va găzdui spații cu funcțiuni complementare. Se creează astfel posibilitatea efectuării cercetărilor arheologice într-un mediu protejat. Lucrări de restaurare, consolidare și punere în valoare a porții principale de acces în castru - PORTA PRAETORIA - În prezent castrul este lipsit de o "interfață" cu exteriorul, accesul făcându-se printr-o zonă laterală. Odată cu restaurarea „Porții Praetoria”, accesul în castru va fi posibil pe traseul antic, firesc, prin această poartă.

2. Demolarea clădirilor moderne din interiorul castrului - se propune demolarea tuturor construcțiilor moderne din interiorul castrului. Acest proces se va face controlat fără a afecta ruinele istorice. Privelistea va fi readusă la aspectul inițial iar solul va fi nivelat și acoperit cu un strat vegetal. Muzeul de Istorie și Arheologie „Jidova” va fi ridicat pe piloți, în exteriorul castrului roman, cu intervenții minime asupra solului. Clădirea, P + 1 parțial și un turn retras, folosește materiale și volumetrii care se integrează discret în peisajul arheologic și natural; compartimentările interioare sunt realizate din gips-carton cu fono-termoizolație. La parter, vizitatorii sunt primiți într-un foyer ce include recepția, casa de bilete și un spațiu de relaxare, după care urmează patru săli expoziționale: prima oferă o introducere prin macheta castrului și hărți ale limesului transalutan, a doua este multimedia (proiecții, ecrane tactile, machetă digitală), a treia prezintă viața soldatului roman în spațiu cu dublă înălțime, iar a patra expune artefacte mici sub iluminat de accent și cu replici 3D. Etajul întâi găzduiește laboratorul arheologic, depozitul de artefacte, spații auxiliare și o cameră multifuncțională destinată atelierelor educative, expozițiilor temporare și conferințelor, accesul publicului fiind controlat. Ultimul nivel este turnul de observare, singurul volum care depășește zidul istoric; orientat spre sud-est, permite panorama ruinelor și este echipat cu telescoape turistice. Acoperișul, conceput ca terasă verde, integrează sisteme de irigație, dejivrare și panouri fotovoltaice. În ansamblu, muzeul

- combină protecția sitului cu o experiență expozițională și educațională modernă, păstrând un caracter arhitectural sobru și care ține cont de importanța vestigiile romane.
3. Montare panouri informative - amplasate pe platforma de pământ stabilizat deasupra solului vegetal existent.
 4. Lucrări de protecție și punere în valoare a unor vestigii - în zona Preașului, se propune acoperirea ruinelor istorice cu structuri metalice ușoare și pereți de sticlă, fără a afecta contextul istoric.
 5. Circulația generală și traseele de vizitare - se propune reabilitarea drumului de acces către castru și realizarea unei parcuri publice cu capacitatea de aproximativ 2 autocare și 13 de autoturisme. Totodată, se propune crearea unui traseu de vizitare în interiorul castrului folosind materiale specifice contextului istoric.
 6. Remedieri - Reabilitarea zonelor care reprezintă un pericol pentru cei ce vizitează castrul
 7. Cercetarea arheologică - se vor diagnostica toate complexele arheologice identificate; se vor efectua cercetări arheologice preventive.

Intervențiile anterioare asupra castrului de la Jidova trebuie în totalitate revizuite, iar deciziile în privința lor trebuie fundamentate pe studii și proiecte de conservare-restaurare. Intervențiile nocive cu mortar de ciment trebuie înlăturate, iar modul de abordare al zidurilor ruinat trebuie definit pe baza unei metodologii de intervenție. Intervențiile propuse trebuie să se bazeze pe folosirea materialelor istorice sau compatibile, îmbunătățite cu lianți și consolidanți specifici domeniului restaurărilor, fără ciment Portland.

Intervențiile de conservare a ruinelor nu vor include lucrări de reconstrucție sau reconstituire, ci procedee de conservare adaptate modului de lucru antic, aplicate ruinelor existente – anastiloză, integrare a lacunelor, completare cu rol de protecție; Este posibilă doar recompunerea unor elemente și zone restrânse, prin anastiloză, fundamentată prin rezultatele cercetărilor; nu vor fi admise reconstituiri bazate exclusiv pe analogii;

În cazuri excepționale, spoliile cu caracter deosebit de relevant pentru istoria arhitecturii romane pot fi extrase din ziduri și înlocuite cu copii, pentru a căror execuție va fi necesară manoperă specializată.

Zidurile de incintă: obiectiv principal – prezentarea și explicarea fazelor de construcție: de exemplu, zidul de incintă poate fi prezentat în mai multe etape de edificare.

Portile pot fi studiate în vederea realizării unor anastiloze parțiale; trebuie studiată ameliorarea rezultatelor intervențiilor recente (rezidire cu mortar de ciment) și recuperate pe baza cercetării elemente și informații arhitecturale importante

Sunt prevăzute lucrări de conservare a materialului istoric și de remediere a deteriorărilor provocate de expunerea îndelungată la mediul exterior ulterioară recuperării prin săpătura arheologică.

- Se va realiza o prezentare succintă a bugetului necesar implementării Planului de marketing (eventual pentru fiecare obiectiv, dacă este cazul)

Bugetul proiectului cuprinde sume menite a duce la îndeplinire rezultatele scontate, prin repartizarea realistă a resurselor financiare, umane și informaționale. Bugetul necesar pentru restaurarea, consolidarea și promovarea obiectivului de patrimoniu a presupus analiza tuturor cheltuielilor, adică a cheltuielilor de bază pentru protejarea Castrului Roman Jidava (Jidova) și includerea acestuia în circuitul turistic la finalul implementării proiectului, precum și a cheltuielilor conexe necesare promovării acestuia.

Cheltuielile pentru implementarea obiectivelor planului de marketing sunt incluse în cadrul liniei de buget 5.4 în conformitate cu prevederile Ghidului Solicitantului pentru Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027, Prioritate: 6 - O regiune atractivă, Obiectiv de politică: 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale, Obiectiv specific: RSO 5.2 - Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil, și a securității în alte zone decât cele urbane; Operațiunea B - Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul cultural și a patrimoniului natural în regiunea Sud- Muntenia pentru comune, orașe și municipii, altele decât municipiile reședință de județ, Apel de proiecte: PRSM/380/PRSM_P6/OP5/RSO5.2/PRSM_A40.

Prin buget se vor aloca resursele financiare necesare promovării unicității și importanței obiectivului de patrimoniu.

- Se va preciza, pe scurt, modalitatea de monitorizare a rezultatelor atinse prin implementarea acțiunilor Planului de marketing

Implementarea planului de marketing trebuie monitorizată și, dacă există deviații importante care indică alte direcții de dezvoltare decât cele precizate în cadrul acestuia este necesară modificarea obiectivelor, revizuirea termenelor și bugetelor. O asemenea procedură de actualizare a fost inclusă în plan și constă în evaluarea periodică a indicatorilor.

În vederea obținerii rezultatelor așteptate, planul va fi evaluat intern atât din punct de vedere al eficienței activităților, cât și al utilizării resurselor (materiale, financiare, umane).

Scopul evaluării este de a identifica riscurile, de a le elimina și a verifica dacă acțiunile corective au fost îndeplinite cu succes.

Monitorizarea se va desfășura permanent: lunar, trimestrial, anual.

Informațiile culese vor fi:

- cantitative (fonduri alocate, numărul vizitatorilor);
- calitative (conținutul materialelor informative ș.a.).

- Se vor descrie succint măsurile ce se au în vedere dacă rezultatele preconizate vor diferi de rezultatele propuse (factori posibili de risc / acoperirea la risc)

Ca orice activitate economică, și cea dezvoltată prin prezentul proiect presupune anumite riscuri. Amploarea analizei ricurilor descrește odată cu progresul proiectului deoarece sunt din ce în ce mai puțin factori de evaluat.

Evaluarea probabilităților de producere a riscurilor și de indentificare a soluțiilor alternative cu avantaje și dezavantaje, a mecanismelor de gestionare a acestor riscuri nu revine numai beneficiarului proiectului ci întregii echipe-specialiști interni și externi.

Identificarea riscurilor și a procedurilor de gestionare

Nr. crt	Riscuri identificate	Procedură de gestionare
1.	Modificarea în sensul creșterii cantității de materiale de construcții utilizate/necesitatea unor servicii suplimentare	Încadrarea în categoria diverselor și neprevăzutele Utilizarea rezervei de implementare
2.	Modificări ale regulilor stabilite inițial pentru acordarea finanțării	Adaptarea cash-flow-lui beneficiarului de fonduri europene pentru preîntâmpinarea blocajului financiar
3.	Derapaje în realizarea lucrărilor de conservare / restaurare (condiții meteo nefavorabile, dificultăți de natură tehnologică sau logistică etc.) sau în prestarea serviciilor	Revizuirea, prelungirea desfășurării unor activități
4.	Insuficienta monitorizare tehnică a proiectului de investiții ca urmare a fluidității personalului de specialitate	Identificarea unor soluții rapide pentru asigurarea de personal specializat

2. Justificarea necesității creării și realizării obiectivului proiectului

- Descrierea potențialului și unicității obiectivului proiectului (de exemplu: infrastructuri protejate/conservate/restaurate)

Castrul Jidava (sau Jidova, sau Sidova) este situat în Regiunea Sud Muntenia, Județul Argeș, la aproximativ 5 Km după limita de sud a orașului Câmpulung Muscel, pe drumul european E 574, pe direcția Pitești - Câmpulung Muscel - Rucăr - Bran - Brașov. Se poate ajunge, de asemenea, și din alte direcții: de la Curtea de Argeș spre Câmpulung pe drumul județean 73C (44 km); de la Târgoviște spre Câmpulung pe drumul județean 72A (62 km) până la intersecția cu drumul județean 73, apoi stânga spre Valea Mare Pravăț și Câmpulung - castru (12 km); de la Brașov spre Pitești, pe drumul european E 574 (92 km Brașov - Câmpulung - Castru).

Apropierea de Parcul Național Piatra Craiului, precum și de numeroasele obiective cultural - istorice care pot fi vizitate în zonă, face ca acest obiectiv turistic să fie unul foarte atractiv, în special pentru iubitorii de turism cultural.

Caracterul de unicitate al Castrului Roman Jidava (sau Jidova, sau Sidova) prezintă următoarele elemente definitorii:

- + Cel mai bine păstrat castru de pe traseul Limes Transalutanus (graniță) și singurul construit din piatră;
- + Singurul castru vizitabil, în condițiile civilizației actuale, de pe întregul traseu al Limesului Transalutanus. Este practic singurul castru roman din perioada imperială a sec. II-III ce poate fi vizitat în Muntenia;
- + Muzeul amenajat în incinta castrului este unul reprezentativ pentru întregul Limes Transalutanus, piesele arheologice provenind din mai multe castre de pe acest limes (Crâmpoia, Urlueni, Săpata, Voinești etc.);
- + Staționarea în castru a trupei militare de arcași orientali (Cohorta I Flavia Commagenorum - sirieni din Commagena), situație foarte rar întâlnită pentru taberele militare romane de pe Limes Transalutanus.

- **Descrierea mediului și spațiului cultural proxim în care își desfășoară activitatea entitatea, descrierea, dacă este cazul a unor legende/întâmplări deosebite legate de obiectul de patrimoniu vizat prin proiect, care să constituie un posibil element de marketabilitate (slogan, siglă etc.)**

Jidava (sau Jidova, sau Sidova) a fost un castru roman din linia fortificată Limes Transalutanus, ale cărui ruine se află pe teritoriul fostului sat Apa Sărată, în prezent înglobat în orașul Câmpulung, județul Argeș.

Limes Transalutanus a constituit, în vremea ocupației romane în Dacia, o linie de graniță destinată să apere cuceririle romane de alte atacuri. Aceste fortificații erau realizate dintr-un val înalt de pământ (aproximativ 3 m), cu o lățime de 10 - 12 m, întărit din loc în loc cu palisade sau ziduri de piatră.

Acesta era înconjurat de șanțuri de apărare și un drum ce urma linia de hotar. Aceste fortificații erau apărate de garnizoane ale armatei, plasate de-a lungul hotarului. Așa cum este schițat pe harta de mai jos, Limesul Transalutanus, a cărui construcție a debutat în 107 d.hr., avea o lungime de 235 km, urmărind partea estică a râului Olt.

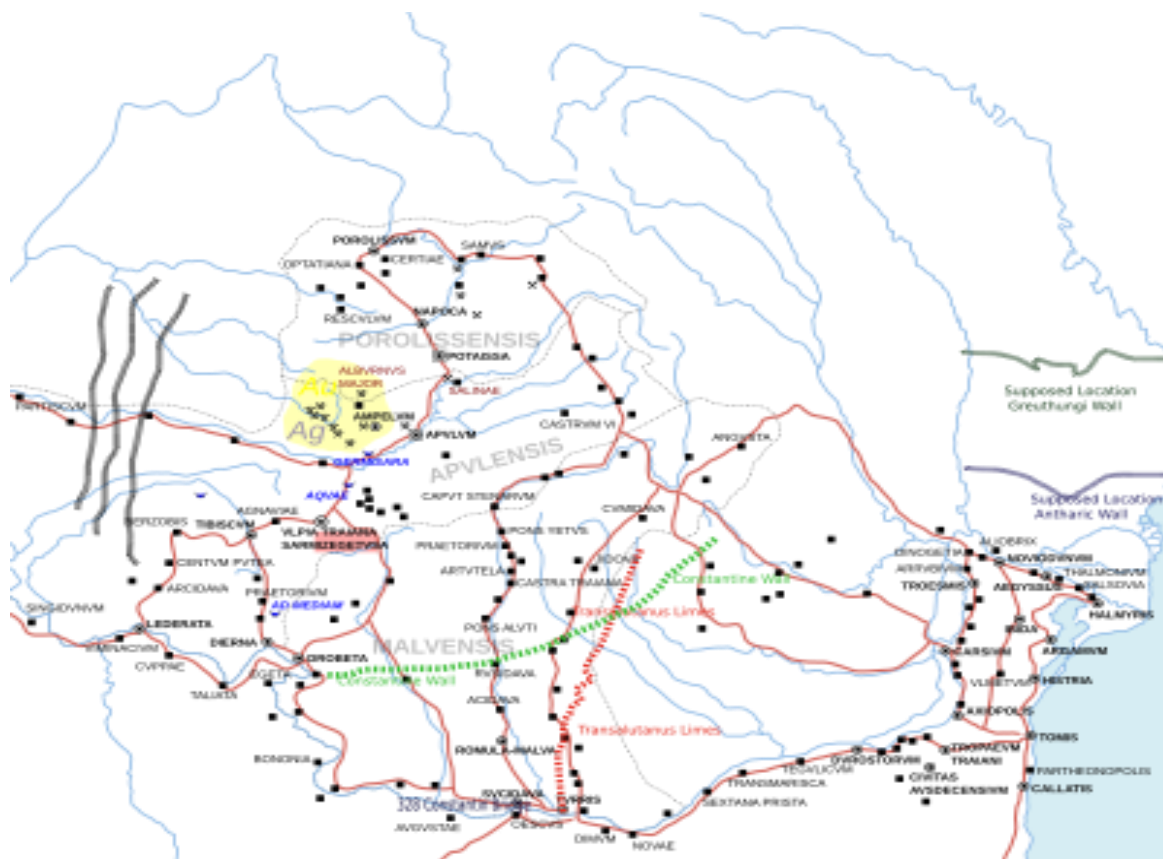

Figura 1-Transalutanius - Linia Roșie

Castrul a fost descoperit în anul 1876 de către arheologul Dimitrie Butculescu, care a realizat și o primă cercetare a acestui castru. Cercetările arheologice sistematice au început din anul 1962. S-a descoperit o parte a construcțiilor din interiorul castrului și zidul de incintă. Zidurile au fost consolidate, iar zidul de incintă de pe latura de sud a fost supraînălțat refăcându-se turnul de curtină. De asemenea, a fost reconstituit sistemul de încălzire - hypocaustum-ul - din praetorium.

În zona castrului s-au descoperit monede, unele dintre ele fiind din timpul împăratului Gordian al III-lea, cărămizi cu inscripții în latină ce aveau dimensiunile aproximative de 42/28/6,5 cm, vârfuri de săgeți, vase de lut și diferite scoabe, piroane, cârlige metalice. În interiorul castrului există un muzeu permanent ce expune numeroasele obiecte descoperite pe teritoriul acestuia.

Situl Jidava (sau Jidova, sau Sidova) este cuprins în lista monumentelor istorice din județul Argeș, actualizată prin ordinul nr. 2361/2010, cu două monumente din clasa A, situate la 300 m distanță unul de celălalt:

- la nr. curent 8, cu codul Ag-I-M-A-13357.01 este castrul de pământ de la începutul secolului II. (localizat de Tocilescu și Polonic, se afla la 300 m spre sud față de cel de piatră, era dreptunghiular (80 x 60m), cu val de pământ înalt de 1 m și un șanț adânc de 0,5 m);
- la nr. curent 9, cu codul Ag-I-M-A-13357.02 este castrul de piatră de la sfârșitul secolului II și începutul secolului III.
- la nr. curent 7, cu codul AG-II-S-A-13357 figurează "Limes Transalutanus", municipiul Câmpulung, cartier „Pescăreasa”, de-a lungul DN7, sectorul nordic al Limesului Transalutanus.

De asemenea, începând cu 27 iulie 2024 Castrul Roman Jidova, aflat în administrarea Muzeului Județean Argeș, a intrat în Patrimoniul UNESCO. De fapt, este vorba despre întreaga linie de fortificații construită de Imperiul Roman în Dacia, Castrul mare din punctul „Jidova” - Câmpulung fiind cea mai importantă și mai bine păstrată construcție militară de acest gen de pe traseul Limesului Transalutanus, fiind în același timp și singura edificată din piatră.

Castrul Jidava (sau Jidova, sau Sidova), situat pe vechea linie defensivă a limesului transalutanus, menit să apere teritoriile cucerite de către romani de atacurile din afară, era purtătorul unei civilizații avansate, ale cărei mărturii au fost descoperite pe teritoriul național prin lucrările arheologice începute încă din 1845 de Cezar Bolliac.

Mărturii ale culturii și civilizației romane, ce s-a contopit cu civilizația geto-dacă în acest spațiu, sunt destul de numeroase, primele datând de prin anii 1691.

Este vorba de o schiță a castrului atribuită contelui italian Luigi Ferdinando de Marsigli, ofițer în armata austriacă. Apoi, în secolul al XVIII-lea, castrul se regăsește pe o serie de hărți austriece, engleze, olandeze și franceze, cu denumirea de „Jidova” ori „Sidova”, chiar „Chidov” pe o harta rusească a Principatelor Române de la 1835.

Săpăturile arheologice, efectuate în sit începând cu 1876, ce continuă și în prezent, au scos la iveală numeroase dovezi cu privire la modul de organizare a acestuia, incluzând zidurile din piatră, porți și turnuri situate de- a lungul acestuia, o serie de clădiri (pentru ofițeri, pentru comandant, magazia pentru hrana necesară soldaților și a animalelor, barăcile din chirpici, structură din lemn și acoperite cu țiglă, pentru soldați etc.). Cel mai impresionant element descoperit este sistemul de încălzire pe care îl foloseau romanii, numit hypocaustum.

Prin restaurarea acestuia putem înțelege că acesta funcționa pe principiul încălzirii centrale, principiu inovator pentru acele vremuri. De asemenea, numeroasele obiecte găsite pe teritoriul sitului, în suprafață de 1,3 ha, o parte dintre acestea păstrate în muzeul deschis chiar în sit, atestă moștenirea noastră culturală și apartenența din punct de vedere etnic la această civilizație avansată. Sunt expuse obiecte din ceramică (opaițe, cărămizi și fragmente de țigle cu inscripții, amfore,

piese de pavimentum și mozaic, piese pentru hypocaustum), arme (vârfuri de săgeți, sulițe, cuțite), accesorii de echipament militar etc.

Fiind un obiectiv istoric, științific, de interes arheologic și, nu în ultimul rând turistic, păstrarea lui în condiții cât mai bune a constituit preocuparea susținută a numeroase personalități din aceste domenii, decenii de-a rândul.

Așa se face că obiectivul Castrul Câmpulung Jidova este unul dintre cele mai bine păstrate din întreaga Dacie romană.

- **Descrierea spațiilor disponibile de desfășurare a activității, inclusiv detalii despre utilitățile și facilitățile aferente (a se corela cu secțiunea 3.3 Descrierea proiectului din formularul cererii de finanțare)**

În județul Argeș, la câțiva kilometri de orașul Câmpulung Muscel, se păstrează urmele Castrului Roman Jidova, aici civilizația romană venind în contact direct cu civilizația geto-dacilor, menținerea stăpânirii romane în Dacia impunând organizarea unui sistem eficient de apărare împotriva atacurilor din afară.

Castrul de la Câmpulung (punctul Jidova) este unul dintre cele mai mare castele de pe Limes Transalutanus și singurul construit din piatră în cadrul acestui sistem defensiv ridicat de romani în sec. II-III la limita dintre Imperiu și lumea barbară.

Castrul este situat pe actualul drum național Pitești-Câmpulung-Brașov, la 6 km sud de orașul Câmpulung, în cartierul Pescăreasa, între comuna Schitu-Golești și cartierul Apa Sărată. El închidea gura văii Râului Târgului (la capătul căreia s-a înălțat, la începutul Evului Mediu, orașul Câmpulung) și asigura paza drumului spre pasul Bran. Castrul se află la circa 80 m de calea ferată Golești-Câmpulung și la 100-200 m vest de Râul Târgului. Drumul roman folosit până prin anul 1880 trecea pe la răsărit de castru.

Aici, în muzeul de sit în care a fost transformat castrul, pot fi văzute: puternicul zid de incintă din piatră, cu porțile și turnurile adiacente, clădirea ofițerilor, locuința comandantului, magazia în care erau adăpostite proviziile pentru hrana soldaților dar și a cailor, precum și ingeniosul sistem de încălzire specific tehnicii romane, așa-numitul hypocaustum.

Primele mențiuni referitoare la castrul de piatră sunt date de contele italian Luigi Ferdinando de Marsigli, ofițer de geniu în armata austriacă, pe la 1691, iar în secolul al XVIII-lea este menționat cu denumirea "Jidova" sau "Sidova" pe mai multe hărți olandeze, austrice, englezești și franceze.

De asemenea, castrul este marcat pe harta rusească a Principatelor Române din 1835, cu denumirea "Chidov". Primele săpături arheologice în castru au fost efectuate în 1845 de Cezar Bolliac, apoi în toamna anului 1876 Dimitrie Butculescu organizează aici un amplu șantier arheologic ce a dezvelit aproape în întregime zidurile de incintă dinspre nord și vest.

În anul 1901, un alt pionier al arheologiei românești, Pamfil Polonic, însărcinat de Gr. Tocilescu, a făcut o serie de sondaje în incinta castrului și la sistemul de fortificații. Schițele și rapoartele lăsate au fost ulterior publicate de Dumitru Tudor. Săpăturile arheologice au fost redeschise în anul 1962 de către Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan" din București, în colaborare mai întâi cu Muzeul din Câmpulung, iar din anul 1964 cu Muzeul Județean Argeș. Reluarea cercetărilor a adus elemente noi față de vechile date rămase de la Tocilescu și Polonic; s-a înființat un muzeu de castru, iar prin lucrările de restaurare a ruinelor dezvelite, castrul a devenit un obiectiv turistic-științific.

În concluzie, de castrul roman de la Jidova se leagă mai întâi numele lui Dimitrie C. Butculescu, care l-a descoperit în 1876 și ale lui Grigore Tocilescu și Pamfil Polonic, cei care, în 1901, au organizat și executat primele săpături sistematice în horreum și principia. După o jumătate de secol, Emilian Popescu a reluat cercetările (1962 - 1967), a degajat construcțiile centrale, a identificat clădirea cu hypocaust și a proiectat transformarea ruinelor într-un muzeu arheologic.

Din 2010, programul coordonat de Constantin C. Petolescu a cartat întregul fort, a clarificat fazele post-carpice și a pregătit dosarul care a dus la includerea Jidovei lista UNESCO „Frontiers of the Roman Empire - Dacia”, consacrand-o drept cel mai bine documentat castru de pe limesul transalutan

Lipsa unei granițe naturale la est de Olt care să ofere protecție Imperiul Roman împotriva barbarilor a impus construirea de către romani a unei linii de fortificații formată din caste, turnuri de observație și semnalizare și un val de pământ ce se întindea de la Dunăre până în castrul de la Cumidava (Râșnov). Acest sistem roman de fortificații a fost denumit convențional de cercetători Limes Transalutanus. Castrul Jidova făcea parte din acest sistem. Fiind situat în apropiere de intrarea în culoarul Rucăr-Bran, rolul său era să împiedice pătrunderea barbarilor prin această trecătoare.

Castrul a fost construit probabil în timpul lui Septimius Severus (193-211) și distrus în urma atacurilor carpilor din timpul lui Filip Arabul (245-246). Trupa care a staționat în acest castru a fost Cohors I Flavia Commagenorum, o unitate auxiliară compusă din aproximativ 500 de soldați, arcași călăreți de origine siriană.

Castrul de piatră are formă dreptunghiulară (132,35 × 98,65 m), având o suprafață de 1,3 ha. Zidul de incintă avea o grosime de 1,90m, (la soclu de 2m), construit din piatră de râu și legat cu mortar, prevăzut cu creneluri din cărămidă. Colțurile turnurilor de porți și a celor de curtină erau construite din blocuri de calcar cioplite provenite din cariera de Albești.

Castrul era prevăzut cu patru porți:

- Porta Pretoria, pe latura de sud,

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

**REGIO
SUD-MUNTENIA
2021-2027**

- Porta Decumana, pe cea de nord,
- Porta Principalis Dextra, la vest
- Porta Principalis Sinistra, la est.

Cele patru porți erau legate printr-o rețea stradală. De la Porta Pretoria pornea până la Principia (Comandamentul), Via Pretoria. Porțile laterale, Porta Principalis, Dextra și Sinistra erau unite de Via Principalis, care trecea prin fața clădirilor principale ale castrului. Din spatele Principiei pe axul central al castrului pornea până la Porta Decumana, Via Decumana. Porțile erau flancate de câte două turnuri. Pe lângă acestea castrul era prevăzut cu turnuri curtină, situate între turnurile de poartă și cele de colț, câte două pe laturile scurte ale castrului și trei pe laturile lungi. Turnurile de porți și curtină erau patrulatere, iar cele de colț aveau formă semicirculară și posedau la nivelul înălțimii agger-ului platforme de luptă. Turnurile de porți și de curtină erau ieșite în afara zidurilor de incintă cu 30-40cm.

**Porta Praetoria - Poarta principală, pe latura de sud
(vedere din interiorul incintei)**

Clădirile principale ale castrului

Principia (Clădirea comandamentului) era situată pe axul central al castrului, fiind compusă dintr-o curte interioară (atrium), iar de o parte și de alta erau dispuse câte trei încăperi, care formau armamentarium (locul unde erau depozitate armele soldaților). Din curtea interioară se intra într-o sală (peristilum) de unde apoi se pătrundea în capelă (cella). Aici erau ținute statuile zeilor și tezaurul unității militare.

Praetorium-ul (Clădirea Comandantului) - situat tot în partea centrală, la est de Pricipia, se compunea dintr-o curte de unde se intra în încăperile dispuse pe trei șiruri. Câte trei camere pe șirurile dinspre exterior și două în parte centrală. Cele două camere din colțurile de pe latura de nord a clădirii erau absidate. Toate aceste încăperi erau încălzite cu instalație de tip hipocaustum. Căldura provenea de la cuptorul lipit în capătul încăperii absidate din partea de nord-vest a clădirii. Cuptorul era construit din cărămidă, iar căldura comunica cu interiorul și de la o încăpere la alta prin intermediul unor orificii dispuse în pereți sub nivelul podelelor. Aerul cald circula pe sub podelele suspendate pe pile (picioare) și urca pe pereți prin niște tuburi. Acest sistem a fost reconstituit într-una din încăperile clădirii.

Praetorium - Locuința comandantului și reconstituirea camerei cu hypocaust.

Horreum (Magazia de cereale) - situat în partea dreaptă a Pirncipiei, în apropiere de Porta Principalis Dextra -era construit din piatră și acoperit cu țigle și olane. Fiind o clădire destul de înaltă, zidurile erau susținute de contraforți, câte opt pe laturile lungi și trei pe cea din spate. Podeaua era din lemn susținută pe bârne groase fiind ridicată deasupra solului. Pe sub podea pătrundea aerul venit din exterior pe niște guri de aerisire (câte trei pe laturile lungi). Scopul acestui sistem era să asigure

Horreum - Magazia de cereale.

condiții optime de păstrare a cerealelor, ferindu-le în primul rând de umiditate. În comparație cu alte magazii descoperite în alte castre de dimensiunile celui de la Jidova, aceasta are o suprafață destul de mare - 384 m².

Clădirea cu dublă absidă - sediul ofițerilor.

În spațiul dintre Horreum și Principia, a fost descoperită o clădire cu capătul în formă de absidă, încălzită cu sistem hipocaustum. Posibil să fi fost clădirea în care locuiau ofițerii.

Barăcile erau clădirile în care locuiau soldații. În cazul castrului de la Jidova numărul exact nu îl cunoaștem. Până în prezent au fost cercetate doar două, cele situate pe latura nord vestică a castrului. Acestea erau dispuse pe direcție est-vest, erau construite din chirpici, acoperite cu țigle, iar structura de rezistență era din lemn.

La capătul de nord al barăcii pe care arheologii au denumit-o convențional numărul 2 (cea dinspre horreum), s-a identificat camera unui ofițer (centurion sau decurion). Aceasta era pavată cu cărămizi și prevăzută cu instalație de încălzire (hipocaustum). Descoperirea în 1993 a unei cărămizi cu inscripție atestă că în castru a staționat o trupă de arcași sirieni: *Cohors I Flavia Commagenorum*.

Castrul de la Câmpulung - Jidova, în ciuda distrugerilor suferite în timp, se numără printre puținele vestigii din țară destul de bine păstrate și puse în valoare.

➤ **Se vor descrie principalii indicatori de impact ai proiectului pe următoarele paliere:**

- **Economic:** spre exemplu variația numărului de locuri de muncă în regiune/județ/localitate, variația numărului de unități de cazare, variația numărului de vizitatori, variația numărului de înnopțiuni în structurile de cazare. Se va detalia modul în care proiectul pune în valoare obiectivul de patrimoniu prin dezvoltarea de servicii și activități economice în legătură cu acesta;
 - Având în vedere că numărul de vizitatori reprezintă un indicator de proiect se vor oferi informații cu privire la modul de calcul al acestora, prognoze și justificări (se vor folosi date statistice, cu citarea surselor, pentru cifrele actuale).

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică (INS), la nivelul anului 2024 Județul Argeș arată o populație rezidentă a județului Argeș de 610.761 persoane, în scădere cu 42.499 locuitori față de recensământul precedent (octombrie 2011). Majoritatea populației rezidente este de sex feminin (293.781 persoane, reprezentând 51,5%) și trăiește în mediul rural (311.025 persoane, reprezentând 54,6%).

Din punctul de vedere al mărimii populației rezidente, județul Argeș se situează pe locul 10 în ierarhia județelor.

Fenomenul de îmbătrânire s-a accentuat, vârsta medie a populației rezidente pentru județul Argeș crescând la 43,7 ani (față de 41,3 ani la RPL2011). Față de vârsta medie pe țară, vârsta medie a județului nostru este mai mare cu 1,3 ani. În ierarhizarea județelor după vârsta medie la RPL2021, județul Argeș se plasează pe locul 33.

Indicele de îmbătrânire demografică (numărul persoanelor vârstnice de 65 ani și peste care revine la 100 de persoane tinere, sub 15 ani) în județul Argeș este 140,3 persoane vârstnice la 100 persoane tinere, mai mare decât media națională de 121,2 persoane vârstnice la 100 persoane tinere, cu 19,1%.

Fenomenul de îmbătrânire demografică este relevat și prin prisma raportului de dependență demografică care, pentru județul nostru are valoarea de 53,4 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte, mai mic totuși decât indicele de îmbătrânire demografică la nivel național de 55,5 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte.

Din totalul populației rezidente a județului Argeș, 49,2% au nivel mediu de educație (postliceal, liceal, profesional, învățământ complementar sau de ucenici), 34,8% nivel scăzut (preșcolar, primar, gimnazial sau fără școală absolvită) și 16,1% nivel superior.

Din punctul de vedere al ponderii populației rezidente cu nivel superior de educație, județul Argeș se situează pe locul 11 în ierarhia județelor.

Populația activă a județului Argeș este de 257.614 persoane, fiind compusă din 244.288 persoane ocupate și din 13.326 șomeri.

Populația inactivă cuprinde 136.352 persoane din care pensionarii și beneficiarii de ajutor social reprezintă două cincimi (40,3%), iar elevii și studenții puțin peste o treime (35,7%).

Din punctul de vedere al ponderii populației ocupate în populația rezidentă a județului, județul Argeș se situează pe locul 7 în ierarhia județelor.

Din punctul de vedere al ponderii populației șomere în populația rezidentă a județului, județul Argeș se situează pe locul 27 în ierarhia județelor.

Infrastructura de cazare, exprimată prin numărul și diversitatea structurilor de primire turistică, reprezintă un factor esențial în susținerea și dezvoltarea activității turistice. Aceasta include hoteluri, pensiuni, cabane, hosteluri, apartamente închiriate, campinguri și alte unități destinate cazării turiștilor, fiecare având un rol distinct în satisfacerea cerințelor și preferințelor variate ale vizitatorilor.

O infrastructură bine dezvoltată de cazare contribuie semnificativ la atractivitatea unei destinații turistice, oferind nu doar locuri de odihnă, ci și servicii conexe, precum restaurante, centre de relaxare, sau săli de conferințe. Totodată, distribuția și capacitatea acestor structuri influențează fluxurile turistice, având impact direct asupra duratei sejurului și asupra cheltuielilor realizate de turiști.

În contextul competiției internaționale pentru atragerea turiștilor, diversificarea și modernizarea unităților de cazare devin imperative. Calitatea infrastructurii de cazare este, de asemenea, un indicator al dezvoltării economice a unei regiuni și contribuie la crearea de locuri de muncă, stimularea investițiilor și creșterea veniturilor locale. Astfel, un număr suficient de structuri de cazare bine dotate și gestionate joacă un rol crucial în consolidarea potențialului turistic al unei destinații.

Unitați de cazare	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023
TOTAL	296	295	396	397	372
Hoteluri	44	45	42	39	28
Hosteluri	9	9	10	7	7
Apartamente și camere de închiriat	-	-	99	107	122
Moteluri	3	3	3	2	2
Vile turistice	14	14	13	14	7
Cabane turistice	13	14	14	14	14
Bungalouri	1	1	1	1	1
Campinguri	-	1	2	2	2
Popasuri turistice	2	2	2	2	2
Căsuțe turistice	7	7	9	9	11
Tabere de elevi și prescolari	3	3	3	3	1
Pensiuni turistice	39	39	37	36	30
Pensiuni agroturistice	161	157	161	151	145

Figura 2. Structuri de primire turistică, Județul Argeș, perioada 2019-2023.
Sursa: INS, Tempo On-line.

- **Social:** variația tipurilor și numărului de servicii oferite comunității locale. Impactul pe care implementarea proiectului îl are asupra locuitorilor din localitate;

Prin implementarea unui proiect ce vizează reabilitarea castrului roman Jidava (Jidova), se poate remarca un impact social semnificativ asupra comunității locale prin creșterea tipurilor și numărului de servicii oferite care au un beneficiu clar asupra locuitorilor.

Reabilitarea poate duce la dezvoltarea de noi tipuri de servicii, cum ar fi ghidaje turistice, ateliere de artizanat, cafenele și restaurante tematice și spații pentru evenimente culturale. Acestea contribuie la îmbogățirea ofertei locale și îmbunătățesc calitatea vieții locuitorilor prin generarea de locuri de muncă în sectorul ospitalității, al comerțului și al serviciilor de turism, oferind astfel oportunități de angajare și dezvoltare profesională pentru localnici.

În urma reabilitării castrului roman Jidava (Jidova), comunitatea poate beneficia de o infrastructură culturală renovată și modernizată care poate fi folosită pentru diverse activități culturale artistice.

Astfel, implementarea proiectului nu contribuie numai la atragerea turiștilor și la dezvoltarea economică, dar îmbunătățește și viața comunității locale prin diversificarea și îmbogățirea serviciilor disponibile și prin crearea de noi oportunități.

○ **Educațional:** variația numărului de vizite școlare;

Muzeele sunt locuri speciale, unde istoria și cultura se întâlnesc într-un mod unic, iar Muzeul Județean Argeș nu face excepție. În fiecare an, un număr tot mai mare de elevi vizitează monumentele istorice aflate în administrarea acestuia printre care se numără și Castrul Roman Jidava (Jidova) care din 1970, an în care a avut loc deschiderea Expoziției și a Rezervației Arheologice Castrul Roman Câmpulung - Jidova, reflectă impactul educativ al instituției asupra tinerelor generații.

Muzeul Județean Argeș prin secția sa externă - Castrul Jidova - pune la dispoziție o gamă largă de activități educativ-recreative, care atrag elevi din toate colțurile județului. Aceste activități sunt concepute pentru a transforma vizitele într-o experiență captivantă și instructivă. Prin programe educaționale/ateliere interactive precum "Micul Arheolog" și "Istoria altfel" și tururi ghidate elevii au ocazia să învețe despre istoria regiunii Argeș, despre tradițiile și meșteșugurile strămoșești dar și despre importanța conservării patrimoniului cultural.

Tururile ghidate sunt realizate de ghizi bine pregătiți și pasionați de istorie. Aceștia le oferă elevilor informații valoroase despre exponatele muzeale, explicându-le într-un limbaj accesibil și captivant. Astfel, elevii înțeleg mai bine legătura dintre artefactele prezentate și evoluția societății din Argeș dar și din întreaga țară.

Totodată, Muzeul Județean Argeș organizează, în colaborare cu Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București - Centrul universitar Pitești, precum și cu alte instituții de cultură, diferite simpozioane și conferințe.

În concluzie, Muzeul Județean Argeș prin prin secția sa externă - Castrul Jidova oferă o experiență educațională valoroasă, care le permite elevilor să învețe într-un mod interactiv și captivant. Variația numărului de vizite reflectă succesul muzeului în atragerea tinerelor generații și în promovarea educației prin cultură. Prin activitățile educativ-recreative, Muzeul Județean Argeș reușește să însuflească iubirea pentru istorie și tradiții, contribuind la formarea unor tineri mai bine informați și mai conectați la patrimoniul lor cultural.

○ **Cultural:** variația încasărilor obiectivelor culturale din regiune / județ / localitate, variația numărului și tipului de obiective turistice și culturale din regiune / județ / localitate

În județul Argeș s-au dezvoltat unele dintre cele mai vechi așezări și aici s-a desfășurat întotdeauna o bogată activitate culturală. Municipiile Curtea de Argeș și Câmpulung au fost, în secolul al XIV-lea, primele capitale ale Țării Românești. Aici a avut loc prima mare bătălie pentru libertate (la Posada) și tot aici a fost reședința primului scaun mitropolitan ortodox (la Curtea de Argeș).

Existența numeroaselor biserici și mănăstiri cu un patrimoniu cultural inestimabil, fac din județul Argeș un important punct de atracție pentru pelerini și pentru iubitorii de artă, istorie și cultură.

Totodată, conform listei monumentelor istorice, publicate pe site-ul institutului național al monumentelor istorice, respectiv www.inmi.ro, pe teritoriul județului Argeș exista un număr total de 1018 monumente istorice, dispuse în 90 de localități.

Zonarea realizată în cadrul "Studiului interdisciplinar pentru punerea în valoare a monumentelor istorice din patrimoniul cultural al județului Argeș", relevă faptul că zonele cu cea mai mare densitate de monumente istorice, reprezentând un procent cumulativ de 38% din totalul monumentelor de pe teritoriul Județului Argeș include localitățile Mioveni, Tițești, Davidești, Stâlpeni, Vulturești, Mihăești, Hârtiești, Poenarii de Muscel, Boteni, Cetățeni, Mioarele, Câmpulung, Stoenesti, Valea Mare Pravăț, Dragoslavele, Dâmbovicioara și în zona 3 ca și densitate se regăsesc localitățile Mărcăneni, Micești, Dârmănești, Coșești, Bălilești, Vlădești, Schitu-Golești, Aninoasa, Godeni, Berevoești, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Albeștii de Muscel, Lerești și Rucăr.

Dintre acestea, localitatea cu cea mai mare concentrare de monumente istorice este Câmpulung, cumulând un procent de aproximativ 16% din totalul județului Argeș.

- Justificarea modalității în care investiția contribuie la dezvoltarea economică a regiunii/județului/localității, precum și contribuția la crearea de valoare adăugată din punct de vedere economic, social, cultural etc. Se vor descrie principalele activități care se pot organiza pentru exploatarea obiectivului: târguri, zile speciale etc.

Investiția privind „Reabilitarea, conservarea și punerea în valoare a Castrului Roman Jidava (Jidova)” va avea un impact semnificativ asupra dezvoltării locale și județene, având ca efect stimularea dezvoltării socio-economice durabile care va contribui la prosperitatea orașului și a județului, fructificând potențialul turistic al acestuia. În urma implementării proiectului, aflulul turistic va crește atrăgând după sine dezvoltarea producătorilor care vor avea o piață de desfacere a propriilor servicii și produse, asigurată pe tot timpul anului. Acest fapt va conduce și la creșterea bugetului local care este interdependent de evoluția pozitivă a agenților economici care-și desfășoară activitatea în județul Argeș.

Promovarea turismului cultural, a destinațiilor turistice și atragerea unui număr mai mare de turiști străini ar putea aduce beneficii suplimentare și va impulsiona industria ospitalității prin:

- Creșterea numărului de turiști: Monumentele istorice atrag vizitatori, iar o atracție turistică de acest tip stimulează cererea pentru cazare, restaurante și servicii de divertisment, ceea ce duce la o creștere a ocupării unităților hoteliere și a locurilor în restaurante.

- Extinderea ofertei turistice: Restaurarea unui monument istoric permite organizarea de evenimente culturale, tururi ghidate, expoziții și festivaluri care atrag turiști și necesită suportul industriei ospitalității, de la hoteluri la restaurante și cafenele.
- Crearea de pachete turistice tematice: Monumentele istorice reabilite pot fi incluse în pachete turistice care combină cazarea cu vizitele culturale, oferind turiștilor experiențe mai complete și motivând cheltuieli suplimentare în unitățile de ospitalitate.
- Stimularea investițiilor în infrastructura de ospitalitate: Atractivitatea unui monument reabilitat poate încuraja investiții în îmbunătățirea și modernizarea hotelurilor și restaurantelor din zonă pentru a satisface cerințele unei clientele mai mari și mai diverse.
- Crearea de locuri de muncă: Creșterea numărului de turiști duce la o cerere mai mare de personal în hoteluri, restaurante, agenții de turism și alte servicii conexe, contribuind astfel la dezvoltarea pieței muncii în domeniul ospitalității.

În concluzie, reabilitarea castrul roman Jidava (Jidova), are un impact direct asupra industriei ospitalității, generând venituri mai mari și stimulând dezvoltarea locală. Proiectul va genera efecte pozitive și asupra activităților de transport.

- Analiza pieței concurențiale din zona de implementare a proiectului

Județul Argeș, situat în inima Munteniei, este renumit pentru bogăția sa culturală și istorică. În această prezentare, vom explora câteva dintre cele mai importante monumente istorice ale regiunii, care atrag anual mii de vizitatori. Astfel, în zona de implementare a proiectului regăsim o piață concurențială puternică, formată din monumente istorice, reprezentată de monumente precum:

- ✚ Curtea Domnească și Biserica Sfântul Nicolae din Curtea de Argeș. Situată în orașul Curtea de Argeș, Curtea Domnească datează din secolul al XIV-lea și a fost reședința voievozilor Țării Românești. În apropiere se află Biserica Sfântul Nicolae, considerată cea mai veche biserică voievodală din țară;
- ✚ Mănăstirea Curtea de Argeș - O adevărată capodoperă a arhitecturii religioase din România, construită în secolul al XVI-lea de Neagoe Basarab. Mănăstirea este cunoscută și pentru legenda Meșterului Manole.
- ✚ Cetatea Poenari: Situată pe un vârf de munte, la aproximativ 1480 de trepte de urcat, Cetatea Poenari este una dintre reședințele secundare ale lui Vlad Țepeș.

- + Mănăstirea Negru Vodă din Câmpulung. Fondată în secolul al XIII-lea, este unul dintre cele mai vechi așezăminte monahale din țară. A servit ca necropolă domnească în timpul domnitorilor din Țara Românească.
- + Vila Florica din Ștefănești. Construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, a fost reședința familiei Brătianu, una dintre cele mai importante familii politice din România.
- + Biserica Domnească din Câmpulung- Biserica este unul dintre cele mai vechi lăcașuri de cult ortodoxe din România, ridicată în secolul al XIII-lea de către domnitorul Basarab I.
- + Mausoleul de la Mateiaș- Monument dedicat eroilor Primului Război Mondial, situat între Câmpulung și Valea Mare Pravăț.
- + Muzeul Golești Complex muzeal dedicat familiei Golescu, o altă familie importantă în istoria României. Include conacul boieresc și gospodăria tradițională.
- + Situl arheologic - Termele (băile) romane din satul Voinești - pe malul lui Cocos - punctul Măilătoia duce istoria comunei Lerești până în perioada daco - romană, mai exact în secolul al II-lea d.H. și Castrul roman din Lerești a fost descoperit de elevii școlii din localitate, sub directă îndrumare a profesorului de istorie Marin Bădescu și a învățătorului Constantin Becleanu, în cadrul concursului "Căutătorii de comori" din toamna anului 1969
- + Ansamblul Culei Racovița (Mioveni) este monument istoric de interes național. Pe fațada culei din partea de sud se află o placă datată pe la sfârșitul secolului al XIX - lea, pe care este inscripționată data construirii edificiului în anul 1806. Cula a fost construită de boierul Nicolae Racoviceanu, ca loc de apărare împotriva haiducilor, hoților sau a cetelor turcești care treceau Dunărea după jafuri. Silit de acele vremuri vitrege, Nicolae Racoviceanu ridică o clădire solidă și înaltă în curtea conacului, cu gândul de a servi ca adăpost pentru familia sa atunci când haiducii porneau în jefuire sau când cetele turcești treceau Dunărea, tot după jefuire.
- + Situl arheologic de la Popești - În campania arheologică din toamna anului 1986, specialiști din cadrul Muzeului Județean Argeș au efectuat săpături de cercetare în comuna Popești, unde la 860 de metri de albia râului Teleorman se află un tell neolitic cu o înălțime de 3,20 m și un diametru de 40 m. Aici s-au descoperit două locuințe și o vatră dreptunghiulară.
- + Cetatea Oratia - Dâmbovicioara- La mică distanță de drumul care leagă Câmpulung de Brașov, pe teritoriul administrativ al localității Podu Dâmboviței, se află Cetatea Oratia, monument istoric ce datează de la mijlocul secolului al XIV-lea.

Avantajul competitiv major al produsului turistic Castrul Câmpulung Jidova îl constituie în primul rând caracterul său unic, fiind cel care păstrează și reconstituie caracteristicile singurului castru construit din piatră de pe întregul traseu al Limesului Transalutanus. Acesta este practic singurul castru roman din perioada imperială a sec.

II-III ce poate fi vizitat în Muntenia, fapt ce constituie un model de salvare și de restaurare a patrimoniului istoric la nivel național.

- Informarea comunității cu privire la intenția de a implementa proiectul - descriere modalități de realizare a informării cetățenilor precum și anexare de documente justificative (de exemplu un articol într-un ziar local, etc). Se recomandă ca informarea publică să cuprindă și aspecte tehnice.

Modalitățile de realizare a informării cetățenilor privind intenția de a implementa proiectul „Reabilitarea, conservarea și punerea în valoare a Castrului Roman Jidava (Jidova)” au constat în publicarea pe site-ul instituției a unui anunț de presă și a unei fișe de proiect cu informații despre acesta care au fost preluate și de presa locală;

- <https://adevarul.ro/stiri-locale/pitesti/cel-mai-important-castru-roman-de-la-granita-cu-2171428.html>
- <https://epitesti.ro/stiri/moment-istoric-pentru-arges-veste-uriasa-despre-castrul-de-la-jidova>
- <https://ziarulargesul.ro/proiect-de-milioane-de-euro-in-arges/>
- <https://jurnaluldearges.ro/a-fost-aprobat-proiectul-privind-reabilitarea-conservarea-si-punerea-in-valoare-a-castrului-roman-jidava> (Jidova)-177794/

3. Analiza situației actuale a obiectivului de patrimoniu

Se vor descrie următoarele elemente:

- Gradul de accesibilitate la obiectivul de patrimoniu. Se vor descrie: accesibilitatea la obiectivul de patrimoniu, modul de acces la obiectivul de patrimoniu, calitatea accesului, costul mediu pe fiecare tip de acces din diferite puncte de pornire (de exemplu: gară, centrul localității etc.)

Castrul Jidova este situat în regiunea Sud Muntenia, județul Argeș, la aproximativ 5 km după limita de sud a orașului Câmpulung Muscel, pe drumul european E 574, pe direcția Pitești - Câmpulung Muscel - Rucăr - Bran - Brașov. Se poate ajunge, de asemenea, și din alte direcții:

- de la Curtea De Argeș spre Câmpulung pe drumul județean 73C (44 km);
- de la Târgoviște spre Câmpulung pe drumul județean 72A (62 km) până la intersecția cu drumul județean 73, apoi stânga spre Valea Mare Pravăț și Câmpulung - Castru (12 km)
- de la Brașov spre Pitești, pe drumul european E574 (92 km Brașov - Câmpulung - castru).

Există curse de microbuze circulă din centrul orașului spre direcția Pitești, cu posibilitatea de a opri în apropierea castrului. Stațiile de autobuz sunt situate la câteva minute de mers pe jos față de obiectiv.

Pentru cei care pornesc din Câmpulung, drumul către castru poate fi parcurs și pe jos sau cu bicicleta, fiind o distanță relativ mică și ușor accesibilă.

Pe ruta Pitești- Câmpulung exista și curse de tren.

Infrastructura rutieră din zonă este bine întreținută, ceea ce face accesul confortabil cu autoturismul.

Drumul pietonal sau pentru bicicliști este sigur, cu trafic redus în apropierea obiectivului.

Accesibilitatea pentru persoane cu mobilitate redusă este limitată, având în vedere că situl arheologic este în aer liber, iar terenul poate fi dificil de traversat.

În concluzie, castrul roman Jidava (Jidova) beneficiază de o accesibilitate generală bună, fiind situat aproape de o arteră principală și oferind diverse moduri de acces. Costurile de transport sunt accesibile, iar calitatea drumurilor este satisfăcătoare.

➤Facilități oferite în zona de implementare a proiectului (dacă este cazul). Se vor menționa:

- Existența (număr și calitate) structurilor de cazare;

În zona din jurul castrului roman Jidava (Jidova), structurile de cazare sunt variate și de calitate diferită, răspunzând unei game largi de nevoi turistice.

Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică pe tipuri de structuri (număr) în perioada 2017-2021

Tipuri de structuri de primire turistică	Ani				
	2017	2018	2019	2020	2021
Hoteluri	2	2	2	2	2
Hosteluri	-	-	1	1	1
Pensiuni turistice	15	14	14	13	12

Sursa: INS - Tempo online

În orașul Câmpulung există mai multe unități de cazare, precum Hotel Muscelul, Pensiunea Kokett sau Pensiunea Valea Mare. Acestea oferă servicii de nivel mediu spre ridicat, cu facilități moderne, camere confortabile și opțiuni de masă.

Prețurile pentru cazare sunt accesibile, variind între 150 și 300 RON/noapte, în funcție de categoria aleasă.

În localitățile din apropierea castrului, precum Lerești sau Bughea de Jos, sunt disponibile pensiuni agroturistice care oferă o experiență autentică, cu preparate locale, peisaje pitorești și ospitalitate tradițională. În zona Câmpulungului, capacitatea de cazare este potrivită pentru grupuri mici și medii, dar pentru un număr mare de turiști se recomandă rezervări din timp, mai ales în sezonul turistic.

Numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică din municipiul Câmpulung s-a păstrat constant în ultimii 5 ani, dacă ne referim la cele de tip hotel și hostel. În schimb numărul pensiunilor turistice a scăzut constant, de la an la an, dar reprezintă în continuare 80% din totalul structurilor de cazare din municipiu.

Capacitatea de cazare existentă sau instalată reprezintă numărul de locuri de cazare de folosință turistică înscrise în ultimul act de recepție, omologare, clasificare al unității de cazare turistică, exclusiv paturile suplimentare care se pot instala în caz de necesitate. Evoluția capacității de cazare în municipiul Câmpulung, pe ani și pe tip de structură este detaliată în tabelul următor. Din cele două hoteluri ale municipiului, unul este de 2** (Hotel Muscelul) și celălalt este clasificat la 3*** (Hotel Ciobănașul). Majoritatea pensiunilor din localitate sunt clasificate 3{{{. Structurile de primire turistică din Câmpulung aveau un număr total de 515 locuri de cazare la nivelul anului 2021, în scădere față de anii anterior, scădere care s-a înregistrat în cazul pensiunilor turistice.

Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică
(locuri) în perioada 2017-2021

Tipuri de structuri de primire turistică	Ani				
	2017	2018	2019	2020	2021
Hoteluri	190	190	190	190	190
Hosteluri	-	-	54	54	54
Pensiuni turistice	314	304	304	291	271

Sursa: INS - Tempo online

Analizând capacitatea de cazare existentă la nivelul municipiului, se constată că acesta dispune de un număr foarte mic de locuri de cazare, comparativ cu potențialul său turistic și a atracțiilor din împrejurimi. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise unitățile în perioada considerată și se exprimă în unitatea de măsură locuri/zile.

- Existența unor alte obiective similare în zona proximală a obiectivului;

Zona din jurul castrului Jidava (Jidova) oferă o varietate de obiective culturale, istorice și naturale care completează experiența vizitatorilor precum :

- Ansamblul Bisericii Domnești Negru Vodă: Un monument istoric remarcabil, ce reflectă tradițiile arhitecturale și culturale medievale din Țara Românească.
- Muzeul de Etnografie și Artă Populară din Câmpulung: Prezintă cultura tradițională din zonă, oferind o perspectivă asupra vieții cotidiene și artei populare muscelene.
- Casa memorială George Topîrceanu se găsește în Nămăești, comuna Valea Mare-Pravăț, județul Argeș și este o filială a Muzeului Municipal Câmpulung, Argeș.
- Muzeul Automobilului Românesc - este un muzeu privat, la ieșirea din Câmpulung Muscel, unde se pot admira în jur de 20 de mașini fabricate în România de firme precum Dacia, Aro, Olcit, IMS sau chiar Ford.

Întâlnim, de asemenea, și o serie de obiective naturale precum:

- Barajul și lacul Râușor - o zonă perfectă pentru relaxare și activități în aer liber, precum drumeții și pescuit.
- Munții Iezer-Păpușa - ideali pentru drumeții și explorări montane, acești munți sunt o atracție importantă pentru iubitorii de natură.

În concluzie, zona castrului Jidava (Jidova) oferă multiple opțiuni de cazare, de la unități confortabile în oraș la pensiuni rurale autentice, completate de obiective istorice și naturale din proximitate. Turiștii pot combina vizitarea castrului cu alte experiențe culturale și recreative, ceea ce face din această destinație un punct de interes major pentru vizitatorii pasionați de istorie și natură.

- Măsura în care obiectivul proiectului este cunoscut și frecventat de vizitatori. Se vor prezenta informații cu privire la existența unui circuit turistic din care face parte și obiectivul de patrimoniu sau intenția de a fi inclus într-un circuit turistic

Castrul roman Jidava (Jidova), un obiectiv de patrimoniu UNESCO, a beneficiat și beneficiază de o serie de inițiative și evenimente menite să atragă turiști și să îi crească vizibilitatea ca destinație de interes cultural și istoric.

Unul dintre unul dintre acestea este „TRANSALUTANUS FEST. La porțile imperiului”, un festival anual de reconstituire istorică organizat de Asociația Historia Renascita, în parteneriat cu Consiliul Județean Argeș și Muzeul Județean Argeș. Ajuns

la a IV-a ediție, festivalul, include reconstituiri istorice autentice ale vieții în castrul roman, demonstrații militare, ateliere interactive și activități culturale. Evenimentul aduce un flux considerabil de vizitatori, fiind o platformă excelentă pentru promovarea patrimoniului roman.

Un proiect important pentru promovarea castrului a fost „Castrul Câmpulung Jidova - un simbol al Romei la granița dintre imperiu și lumea barbară”, finanțat prin Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa Prioritară 5 „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”. Obiectivul acestuia a fost valorificarea potențialului turistic local, prin promovarea Castrului Câmpulung Jidova ca element al patrimoniului antropoc, cu scopul de a crește atractivitatea municipiului Câmpulung și a județului Argeș ca destinații turistice.

Proiectul a inclus și realizarea unor materiale de promovare, precum broșuri, pliante, albume, un film documentar și spoturi radio cât și produse promoționale. De asemenea, au fost organizate evenimente importante, precum „Festivalul cu specific roman „Sigiliul Romei în Argeș” și „Sesiunea Națională de Comunicări Istorice „Ecosinteze și etnosinteze carpatine”.

„Sigiliul Romei în Argeș”, organizat de Consiliul Județean Argeș, a avut drept scop consolidarea identității culturale a castrului Jidava (Jidova). Evenimentul a oferit o incursiune în istorie și a captivat publicul prin diverse surprize și reprezentații. Prin activitățile desfășurate în cadrul festivalului, turiștii au avut ocazia să înțeleagă atât culturile romană și dacică, cât și importanța castrului Jidova în sistemul de fortificații de pe Limesul Transalutan.

Castrul Jidava (Jidova) este promovat și de către o serie de agenții de turism pn cadrul unor circuite, care îi cresc relevanța, precum:

- <https://www.cistour.ro/oferta/excursie-1-zi-campulung-muscel-pranz-traditional-popas-ioana-3289-normal-3226-1/>
- <https://www.kamena-travel.ro/oferta/excursie-1-zi-campulung-muscel-masa-de-pranz-3289-normal-3226-1/>
- <https://www.starholidays.ro/excursie-de-o-zi-pe-plaiuri-muscelene/>

Prin organizarea de evenimente tematice de succes, precum „Sigiliul Romei în Argeș” și „Transalutanus Fest” dar și prin proiecte de promovare, castrul roman Jidava (Jidova) a devenit tot mai cunoscut. Aceste inițiative contribuie la punerea în valoare a potențialului său istoric și turistic, consolidându-l ca destinație de referință pentru pasionații de cultură, istorie și arheologie.

4. Analiza SWOT a obiectivului de patrimoniu în zona de implementare a proiectului

Castrul Câmpulung Jidova, situat pe Limesul Transalutan, reprezintă una dintre cele mai importante mărturii ale prezenței romane în zona de sud a Carpaților. Construit ca parte a sistemului de apărare al Imperiului Roman, castrul a fost menit să protejeze granițele imperiului de incursiunile triburilor dacice și să faciliteze schimburile culturale între cele două lumi. În prezent, acesta rămâne un simbol al trecutului istoric al regiunii și o destinație turistică cu un potențial semnificativ.

În ultima perioadă, Castrul Câmpulung Jidova a beneficiat de proiecte de promovare finanțate prin fonduri europene, ceea ce a contribuit la creșterea interesului pentru acest monument. Evenimentele culturale, activitățile educative și materialele de promovare au oferit publicului ocazia să redescopere o parte importantă a patrimoniului local. Cu toate acestea, pentru a asigura o dezvoltare sustenabilă și pentru a transforma castrul într-un punct de atracție turistică de referință, este necesară o analiză detaliată a potențialului și provocărilor pe care le implică acest obiectiv.

Analiza SWOT constituie o metodă strategică esențială în acest demers, oferind o perspectivă cuprinzătoare asupra situației actuale a castrului. Prin evidențierea punctelor tari, identificarea punctelor slabe, explorarea oportunităților și anticiparea amenințărilor, această analiză permite elaborarea unei strategii eficiente pentru valorificarea potențialului castrului. În același timp, ajută la conturarea unor soluții pentru problemele existente, contribuind la creșterea atractivității turistice a castrului și a regiunii în care acesta se află.

Analiza SWOT

S (puncte forte)	W (puncte slabe)
------------------	------------------

◆ Resurse naturale turistice care s-au impus prin valențele lor estetice, recreative și educative (Rezervația Piatra Craiului, Pădurea Iedu (Nucșoara), Parcul Ștefănescu din Câmpulung ș.a., fondul piscicol); ◆ Potențialul cultural-istoric determinat de existența unor vestigii arheologice (cetatea Poenari, ruinele cetății Oratia), monumente istorice și de artă de factură religioasă (Catedrala Curtea de Argeș ; Biserica domnească din Curtea de Argeș ș.a.), monumente de artă plastică cu valoare arhitecturală, monumente de artă plastică comemorative (Mausoleul Mateiaș, Ansamblul monumental dedicat eroilor căzuți în războiul de independență), muzee și case memoriale; ◆ Apropierea de București, care reprezintă un bazin important de turiști datorită nivelului mai ridicat al veniturilor comparativ cu media înregistrată la nivel național.	◆ Conștientizarea slabă a importanței turismului pentru economie; ◆ Resurse turistice neexploate și nepromovate; ◆ Infrastructură și servicii de turism slab dezvoltate; ◆ Lipsa pachetelor integrate de informare culturală, turistică și programe atractive pentru clienți; ◆ Absența unor acțiuni susținute de promovare a potențialului cultural și turistic al zonei; ◆ Gradul avansat de degradare în care se află unele obiective de interes turistic (monumente istorice și de arhitectură religioasă).
O (oportunități)	T (amenințări)
◆ Accesarea fondurilor europene pentru finanțarea promovării turismului; ◆ Posibilitate de atragere a turiștilor în toate anotimpurile; ◆ Dezvoltarea unor servicii care să asigure o creștere a calității activităților din turism; ◆ Dezvoltarea pachetelor turistice: ecoturism, agroturism, sporturi montane etc. ◆ Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii de transport pentru facilitarea accesului spre zonele turistice ◆ Extinderea și îmbunătățirea rețelei de informare turistică astfel încât să răspundă nevoilor turiștilor	◆ Scăderea numărului de turiști; ◆ Creșterea numărului de turiști duce la creșterea presiunii antropice care amplifică deteriorarea obiectelor de patrimoniu.

5. Analiza curentă a pieței

Aceasta va conține:

- Analiza sectorului/domeniului de activitate aferentă investiției propuse. Se va realiza:
 - Identificarea și descrierea sectorului/domeniului de activitate în care entitatea își desfășoară activitatea, cu precizarea mărimii actuale a acestuia (se vor folosi, cu citarea surselor) date statistice primare și

secundare relevante și concise care să susțină necesitatea implementării proiectului);

Proiectul „Reabilitarea, conservarea și punerea în valoare a Castrului Roman Jidava (Jidova)” este o investiție aferentă domeniului de activitate al serviciilor publice locale, în vederea restaurării și conservării patrimoniului aflat în administrarea instituțiilor de cultură.

Entitatea își desfășoară activitatea în domeniul patrimoniului cultural și turismului cultural, având ca obiectiv principal conservarea și promovarea obiectivelor istorice de importanță națională, cu scopul de a contribui la dezvoltarea turismului sustenabil și la păstrarea identității culturale. Castrul Roman Jidova, aflat în administrarea Muzeului Județean Argeș, a intrat în anul 2024 în Patrimoniul UNESCO. România are aproximativ 30.000 de monumente istorice clasate, însă mai puțin de 20% beneficiază de măsuri corespunzătoare de conservare și promovare (Institutul Național al Patrimoniului).

Județul Argeș, unde se află castrul Jidava (Jidova), include 1.018 monumente istorice, dintre care doar o mică parte sunt integrate în circuite turistice sau beneficiază de investiții semnificative.

Regiunea a atras în 2022 peste 700.000 de turiști, dar doar o proporție redusă a fost reprezentată de turism cultural, ceea ce indică o necesitate de diversificare a ofertei și o promovare mai intensă a obiectivelor istorice.

Castrul Jidava (Jidova), deși unic în contextul arheologic regional, este vizitat de mai puțin de 3.500 de turiști anual, din cauza lipsei unei infrastructuri moderne de promovare, precum materiale video dedicate.

Numărul total al vizitatorilor în perioada 2019-2024, conform datelor furnizate de către Muzeul Județean Argeș este următorul:

Nr crt.	Anul	Număr vizitatori
1.	2019	1.200
2.	2020	670
3.	2021	2.150
4.	2022	2.469
5.	2023	3.384
6.	2024	3.423

Sursa: Muzeul Județean Argeș

Statisticile arată un potențial semnificativ al sectorului, dar și lacune în valorificarea patrimoniului. Prin realizarea, proiectului „Reabilitarea, conservarea și punerea în valoare a Castrului Roman Jidava (Jidova)”, acesta ar putea atrage mai mulți turiști, crescând vizibilitatea patrimoniului cultural din regiune și contribuind la dezvoltarea socio-economică locală. Proiectul răspunde astfel unei nevoi critice de integrare a patrimoniului cultural în circuitele turistice regionale și naționale.

- Descrierea factorilor economici, politici, legislativi, sociali, demografici, culturali care au o influență directă asupra dinamicii sectorului/domeniului de activitate în care entitatea își desfășoară activitatea;

Realizarea obiectivului propus, respectiv conservarea, protejarea și promovarea Castrului Jidava (Jidova), implică revitalizarea și valorificarea acestei resurse culturale locale printr-un proiect amplu, finanțat din fonduri dedicate. Cultura și diversitatea culturală, aflate în aria de competență a administrației publice locale, reprezintă piloni esențiali pentru dezvoltarea economică și socială a orașului. În acest context, este necesar ca instituțiile culturale, organizațiile guvernamentale și școlile să colaboreze, integrându-și activitatea într-o viziune pe termen lung, care să contribuie la planificarea strategică și îmbunătățirea imaginii urbane.

Castrul Jidava (Jidova), una dintre cele mai importante cetăți romane din România, are un potențial semnificativ de a contribui la dezvoltarea culturală, socială și economică a zonei. Pentru a asigura conservarea, protejarea și promovarea sa, este necesar să analizăm principalii factori care influențează acest sector.

Factorii economici influențează în mod direct capacitatea de a susține proiectele culturale, prin intermediul fondurilor generate din vânzările de bilete, alocațiilor sau subvențiilor oferite de Consiliul Județean și alte surse similare. Turismul cultural reprezintă o oportunitate majoră pentru economia locală, având potențialul de a genera venituri semnificative și de a stimula dezvoltarea unor sectoare conexe, precum transportul, comerțul și serviciile. Castrul Jidava (Jidova) poate deveni un punct de atracție important pentru turiști, contribuind astfel la creșterea veniturilor comunității locale. Totuși, pentru a valorifica acest potențial, sunt necesare investiții inițiale semnificative în infrastructură, promovare și servicii destinate vizitatorilor.

Deciziile politice și direcțiile strategice stabilite de administrația locală joacă un rol crucial, având capacitatea de a stimula sau, dimpotrivă, de a frâna implementarea inițiativelor de revitalizare culturală.

Factorii legislativi influențează semnificativ inițiativele de revitalizare culturală, putând să le accelereze sau să le încetinească. Ordonanța de urgență nr. 189/2008 reglementează managementul instituțiilor culturale publice, stabilind norme pentru organizare, finanțare și performanță managerială. Aceasta oferă un cadru legal ce poate sprijini proiecte precum revitalizarea Castrului Jidava (Jidova), prin profesionalizarea managementului, alocări bugetare dedicate și responsabilizarea instituțiilor culturale pentru atingerea obiectivelor strategice.

Participarea comunității și gradul de conștientizare a importanței patrimoniului joacă un rol crucial. O comunitate implicată activ poate sprijini atât conservarea Castrului Jidava (Jidova), cât și atragerea turiștilor.

Schimbările demografice, precum îmbătrânirea populației și migrarea tinerilor, influențează direct resursele umane și interesul pentru inițiativele culturale.

Identitatea culturală locală poate deveni un punct central în promovarea Castrului Jidava (Jidova). Integrarea sa în activități educative și culturale poate stimula mândria locală și interesul pentru patrimoniu.

Printr-o abordare integrată și colaborare între instituții, comunitate și administrație, Castrul Jidava (Jidova) poate deveni nu doar o resursă culturală valoroasă, ci și un motor de dezvoltare economică și socială pentru întreaga regiune.

- Prezentarea tendințelor de evoluție la nivel național/internațional în sectorul/domeniul de activitate în care entitatea își desfășoară activitatea.
- Descrierea pieței țintă (cu citarea surselor de informații oficiale și verificabile) principalele caracteristici, mărime, cota de piață, tendințe, etc.

Sectorul cultural, inclusiv patrimoniul istoric, se află într-o perioadă de transformare, cu tendințe clare care influențează evoluția sa atât la nivel național, cât și internațional. În întreaga lume, există o creștere semnificativă a interesului pentru turismul cultural, iar Castrul Jidava (Jidova), cu valoarea sa istorică, poate deveni un punct de atracție major pentru turiști. Acest lucru se datorează digitalizării, care permite accesul la informații prin tururi virtuale și tehnologii interactive, dar și tendinței de a organiza evenimente tematice pentru a atrage vizitatori.

Numărul turiștilor care au vizitat municipiul Câmpulung a scăzut mult în ultimii doi ani ca o consecință a restricțiilor de circulație impuse în vederea stopării răspândirii infecției cu virusul Sars-Cov 2. Astfel, dacă în anul anterior pandemiei (2019), în Câmpulung au sosit 14.697 de turiști, în anul 2020 numărul lor a scăzut sub jumătate (6.865 persoane), pentru a-și reveni ușor în anul 2021 (9.370 persoane).

Sectorul cultural beneficiază de fonduri europene și de sprijinul autorităților locale pentru proiecte de conservare și promovare a patrimoniului. Astfel, aceste inițiative contribuie la revitalizarea siturilor istorice și la dezvoltarea economică locală prin crearea de oportunități în turism, comerț și servicii. În acest context, Castrul Jidava (Jidova) poate deveni o destinație importantă, contribuind la creșterea veniturilor și atragerea unui public diversificat.

În concluzie, sectorul cultural se află într-o perioadă de schimbare, iar Castrul Jidava (Jidova) are potențialul de a profita de aceste tendințe globale pentru a deveni un element central în turismul cultural din România.

- Descrierea obiectivelor similare din zona de implementare (dacă este cazul) cu precizarea distanței față de obiectivul în cauză, precum și accesibilitatea acestora, comparativ cu obiectivul în cauză

Castrul Roman Jidova, situat la doar 5 km de centrul orașului Câmpulung Muscel, este un vestigiu arheologic deosebit ce face parte din patrimoniul istoric al regiunii. Construit pentru a proteja zona împotriva invaziilor barbare, acest castru oferă astăzi o oportunitate unică de a înțelege viața în timpul Imperiului Roman și importanța fortificațiilor romane. Este un obiectiv turistic remarcabil, fiind singurul de acest fel din Câmpulung Muscel. Cel mai apropiat castru similar este cel de Arutela ce se află lângă Călimănești, fiind una dintre cele mai cunoscute fortificații romane din județul Vâlcea.

Pentru cei interesați de istoria religioasă și de arhitectură, Biserica "Sfântul Nicolae" din Câmpulung Muscel, situată aproape de centrul orașului, este un loc de cult cu o istorie semnificativă. Aceasta reflectă tradițiile spirituale ale regiunii și reprezintă un punct de interes pentru vizitatorii care doresc să descopere mai multe despre istoria religioasă a zonei.

De asemenea, Cetatea Poenari, situată la aproximativ 45 km de Câmpulung Muscel, este un alt obiectiv turistic important, legat de legenda lui Vlad Țepeș. Deși mai îndepărtată, cetatea oferă o panoramă spectaculoasă și o lecție de istorie medievală, fiind o destinație esențială pentru cei pasionați de istoria medievală a României.

Toate aceste obiective sunt accesibile din Câmpulung Muscel, iar distanțele relativ mici între ele permit vizitarea mai multor locații într-o singură excursie. Castrul Roman Jidova, datorită amplasării sale aproape de centrul orașului, este un punct de plecare excelent pentru un tur turistic al regiunii. Legătura tematică dintre aceste situri istorice face din Câmpulung Muscel o destinație turistică atractivă, având un potențial semnificativ de a contribui la dezvoltarea turismului cultural în județul Argeș.

- Avantajele competitive ale obiectivului proiectului (cum se evidențiază calitățile, beneficiile și avantajele noilor activități/produse /procese/servicii ce vor rezulta în urma implementării proiectului pentru care se solicită finanțare, față de cel al competitorilor). De exemplu, existența unui ghidaj muzeal plurilingvistic

Proiectul de revitalizare a Castrului Roman Jidova aduce o serie de avantaje competitive semnificative care îl diferențiază de alte obiective turistice din zonă și care vor contribui la creșterea atractivității acestuia ca destinație turistică.

Unul dintre cele mai mari avantaje ale acestui proiect este unicitatea obiectivului. Castrul Roman Jidova este singurul sit arheologic roman din Câmpulung Muscel, ceea ce îl face un punct de interes major pentru iubitorii de istorie,

arheologie și turism cultural. Acesta oferă o experiență autentică a vieții în timpul Imperiului Roman, ceea ce îl face deosebit față de alte obiective turistice din zonă.

De asemenea, implementarea proiectului va aduce îmbunătățiri semnificative ale infrastructurii și accesibilității. Vizitatorii vor avea parte de condiții mai bune de acces și confort, ceea ce va face castrul mai atractiv și mai ușor de vizitat, comparativ cu alte situri istorice mai greu accesibile din regiune.

Revitalizarea va include și diversificarea serviciilor și activităților destinate vizitatorilor. Astfel, se vor putea organiza tururi ghidate, expoziții interactive, ateliere educative și programe pentru școli care vor îmbogăți experiența turistică și vor adăuga valoare vizitelor, oferind nu doar un simplu tur al sitului, ci și o înțelegere mai profundă a istoriei romane.

Proiectul de revitalizare va contribui la promovarea turismului cultural integrat în zonă. Castrul Jidova va putea face parte dintr-un circuit turistic mai larg, incluzând alte obiective din apropiere, precum Zona din jurul castrului Jidava (Jidova) care oferă o varietate de obiective culturale, istorice și naturale ce completează experiența vizitatorilor precum :

- Ansamblul Bisericii Domnești Negru Vodă: Un monument istoric remarcabil, ce reflectă tradițiile arhitecturale și culturale medievale din Țara Românească.
- Muzeul de Etnografie și Artă Populară din Câmpulung: Prezintă cultura tradițională din zonă, oferind o perspectivă asupra vieții cotidiene și artei populare muscelene.
- Casa memorială George Topîrceanu se găsește în Nămăești, comuna Valea Mare-Pravăț, județul Argeș și este o filială a Muzeului Municipal Câmpulung, Argeș.
- Muzeul Automobilului Românesc- Muzeul Automobilului Românesc, este un muzeu privat, la ieșirea din Câmpulung Muscel, unde se pot admira în jur de 20 de mașini fabricate în România de firme precum Dacia, Aro, Olcit, IMS sau chiar Ford.
- Barajul și lacul Râușor: O zonă perfectă pentru relaxare și activități în aer liber, precum drumeții și pescuit.
- Munții Iezer-Păpușa: Ideali pentru drumeții și explorări montane, acești munți sunt o atracție importantă pentru iubitorii de natură.

Revitalizarea Castrului Roman Jidova va atrage și turiști internaționali, având potențialul de a deveni un obiectiv turistic important pe harta turistică globală. Cu o promovare adecvată, acest castru va deveni un punct de atracție recunoscut pentru cei interesați de arheologie și istorie, diferențiindu-se astfel de alte situri din regiune.

În plus, creșterea numărului de turiști va avea un impact economic pozitiv asupra comunității locale, generând locuri de muncă în domeniul turistic și sprijinind afaceri locale, cum ar fi restaurantele, hotelurile și magazinele de suveniruri. Astfel,

revitalizarea Castrului Roman Jidova nu doar că va îmbogăți oferta turistică a regiunii, dar va contribui și la dezvoltarea economică și culturală a întregii zone.

În concluzie, acest proiect va transforma Castrul Roman Jidova într-un obiectiv turistic deosebit, atrăgând vizitatori din întreaga lume, având un impact semnificativ asupra dezvoltării economice și culturale a Câmpulung Muscel și regiunii înconjurătoare.

- Tipul de cercetare folosit: investigarea surselor statistice și/sau colectarea informațiilor prin cercetare directă

Documentarea pentru acest proiect poate fi realizată din mai multe surse relevante, cum ar fi:

Surse oficiale și statistici publicate de autoritățile locale, județene și naționale, cum ar fi:

1. Institutul Național de Statistică (INS)
2. Ministerul Culturii
3. Direcția pentru Cultură Argeș
4. Studii și rapoarte de specialitate despre turismul cultural, patrimoniul istoric și tendințele din sectorul turistic.

Documente de planificare și strategii de dezvoltare locală, cum ar fi:

1. Studiu de marketing pentru produsul turistic "Castrul Câmpulung Jidova"
2. Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Argeș 2021 - 2027
3. Planul de Dezvoltare Regională 2021 - 2027 al Regiunii Sud Muntenia
4. Strategia sectorială în domeniul culturii 2023-2030
5. Strategia de dezvoltare locală a municipiului Câmpulung 2021 - 2027

6. Stabilirea obiectivelor generale de marketing

În stabilirea obiectivelor generale de marketing se va ține cont că acestea derivă din obiectivele generale ale entității, prin ele urmărindu-se păstrarea echilibrului între produse și piețe în general (vânzarea produselor existente, comercializarea unor produse existente pe segmente noi de piață și dezvoltarea de produse noi pe segmente de piață noi), și, în particular, pot fi și obiective legate de aspecte ce țin de promovare, resurse umane, prețuri etc.

Obiectivele trebuie să fie corelate cu rezultatele analizei situației existente și trebuie să îndeplinească modelul SMART: Specific; Măsurabil; Realizabil; Realist, pe o anumită perioadă de Timp.

Obiectivul general de marketing pentru Castrul Roman Jidova constă în valorificarea întregului potențial al acestuia, prin promovarea resurselor locale și implementarea unor strategii de marketing adaptate cerințelor pieței. Acest obiectiv derivă direct din scopul principal al cererii de finanțare, care vizează impulsivarea dezvoltării economice și sociale locale prin conservarea, protejarea și promovarea patrimoniului cultural al Castrului Roman Jidova. În acest context, se va urmări nu doar atragerea de vizitatori și crearea de produse turistice atractive, ci și integrarea acestora într-un cadru de dezvoltare durabilă, care să respecte valorile și tradițiile locale, dar să contribuie și la sustenabilitatea pe termen lung a regiunii.

7. Strategii de marketing în vederea implementării obiectivelor Planului de marketing

În această secțiune se vor descrie:

- Strategia entității în ceea ce privește managementul activității și asigurarea funcționării optime, în corelație cu specificul activității și/sau produselor/serviciilor oferite:
 - viziunea, misiunea, și obiectivele planul de dezvoltare pentru următorii ani (până la sfârșitul duratei de implementare a proiectului) evidențiind modul cum acesta se corelează cu investiția propusă prin proiect

Obiectivele specifice ale planului de dezvoltare pentru următorii ani sunt:

- Creșterea numărului de vizitatori cu 6% față de anul 2023: Acest obiectiv va fi realizat prin promovarea unicității Castrului Roman Jidova ca obiectiv de patrimoniu, cu o monitorizare periodică la fiecare 12 luni după finalizarea proiectului, pentru a evalua impactul campaniilor de marketing și al activităților desfășurate.
- Atragerea de vizitatori internaționali, familii, grupuri școlare și pasionați de istorie prin implementarea unor strategii de marketing care să pună în valoare caracteristicile deosebite ale castrului, aducând un public diversificat din diverse colțuri ale lumii, prin parteneriate cu agenții de turism și organizații educaționale.
- Dezvoltarea de produse noi pe piețe noi prin realizarea unor experiențe educativ-culturale inovative, cum ar fi ateliere interactive, evenimente tematice pentru tineret și activități care atrag vizitatori ce nu sunt obișnuiți să frecventeze astfel de locații, contribuind astfel la diversificarea ofertei și atragerea unor segmente de public noi.

- Colaborarea cu instituții educaționale pentru programe educaționale: Implementarea unor parteneriate cu școli și universități, pentru a organiza vizite educaționale, și activități interactive care să implice tineretul în procesul de învățare a istoriei.

Aceste obiective suplimentare se aliniază cu scopul de a transforma Castrul Roman Jidova într-un loc de atracție culturală și turistică de importanță națională și internațională.

Viziunea este transformarea Castrului Roman Jidova într-o destinație turistică emblematică, ce va atrage vizitatori din întreaga lume, contribuind la dezvoltarea turismului cultural în județul Argeș. Proiectul va sprijini promovarea și conservarea patrimoniului istoric, oferind o experiență turistică de calitate.

Misiunea este crearea unei experiențe educaționale autentice și atractive pentru turiștii de toate vârstele, prin integrarea tehnologiilor moderne și a metodelor interactive de prezentare a istoriei.

Obiectivele de dezvoltare: În următorii ani, până la finalizarea proiectului, se va concentra pe îmbunătățirea infrastructurii, cum ar fi amenajarea spațiilor pentru vizitare, crearea de facilități pentru turiști.

- parteneriate strategice (dacă este cazul), cu alte entități similare sau cu instituții publice

Nu este cazul

- Strategiile de marketing (căile de urmat pentru atingerea obiectivelor de marketing), în cadrul planului de marketing pot fi strategii de piață și strategii corespunzătoare fiecărui element al mixului de marketing (produs, preț, distribuție și promovare). Strategiile de marketing vor fi descrise pentru fiecare dintre elementele mixului de marketing, și anume:
 - strategia de produs¹ (se va descrie amănunțit produsul/serviciul, menționându-se caracteristicile și avantajele pe care le oferă vizitatorilor);
 - strategia sau politica de preț (se vor analiza următoarele elemente de determinare a prețului: costurile implicate, aprecierile vizitatorilor față de produsul/serviciul oferit, prețurile practicate de către competitori, elasticitatea cererii pentru produsul/serviciul oferit);
 - strategia de vânzări și distribuție (metode de vânzare și canale de distribuție);

¹ Produsul cultural este materializarea ofertei instituțiilor care au în proprietate sau administrare patrimoniul cultural, este forma sub care publicul larg beneficiază de diferitele componente ale patrimoniului. Produsul oferit publicului spre achiziție, vizionare sau cercetare de către instituțiile care gestionează patrimoniul cultural poate fi: un bun sau ansamblu de obiecte patrimoniale, un serviciu, un program, activități în slujba societății sau a unor grupuri particulare, volume de documente sau studii etc.

- strategia de promovare și relații publice (se va urmări efectul dorit în promovare, costurile pe care le implică promovarea, mesajul ce va genera efectul dorit, mass-media ce vor fi utilizate și analiza rezultatelor promovării);

În vederea implementării unui plan eficient de marketing pentru Castrul Roman Jidova, obiectivul principal este valorificarea potențialului acestui important vestigiu arheologic, transformându-l într-o destinație turistică și educativă de referință. Prin intermediul unui mix de strategii și instrumente de marketing adaptate cerințelor pieței și resurselor disponibile, se dorește atragerea unui număr semnificativ de vizitatori, atât din țară, cât și din străinătate. În continuare, vom detalia principalele strategii de marketing care vor sprijini dezvoltarea și promovarea Castrului Roman Jidova, incluzând strategia de produs, politica de preț, vânzări și distribuție, precum și planurile de promovare și relații publice. Aceste strategii vor fi esențiale pentru atingerea obiectivelor stabilite și pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a obiectivului cultural.

Produsul principal oferit de Castrul Roman Jidova este o experiență turistică și educativă dedicată celor pasionați de istorie, arheologie și patrimoniu cultural. Vizitatorii vor putea explora un sit istoric bine conservat, cu informații detaliate despre viața romanilor, structuri de fortificație și artefacte arheologice. De asemenea, vor avea acces la tururi ghidate, expoziții tematice și activități interactive, precum ateliere de reconstituire a obiectelor sau sesiuni educaționale pentru școli și tineri. Caracteristicile cheie includ: accesibilitate facilă din centrul orașului Câmpulung Muscel, facilități moderne pentru vizitatori (zone de relaxare, ghiduri multimedia), și evenimente speciale ce vor adăuga valoare experienței. Avantajele oferite includ învățarea printr-o experiență practică și autentică, o înțelegere aprofundată a istoriei regiunii, și oportunitatea de a participa la activități inedite.

În determinarea prețului pentru accesul la Castrul Roman Jidova, Muzeul Județean Arges a adoptat politica prețului competitiv raportat la oferta turistică, astfel prețul stabilit este de:

- Adulți - 20 lei
- Elevi/studenti/pensionari - 10 lei
- Taxă filmare amatori/h- 100,00 lei/oră
- Taxă filmare profesioniști/h- 1500,00 lei/oră
- Tarif fotografiere profesioniști numai cu însoțitor de la muzeu/h-200,00 lei/oră
- Tarif ghidaj grup- 50,00 lei.

Bilete de intrare la Castrul Roman Jidova se pot achiziționa și prin intermediul aplicației ARGES TOURIST PASS - biletul cu intrări multiple ce poate fi achiziționat on - line.

Strategia de vânzări se va axa pe diversificarea canalelor prin care vizitatorii pot accesa produsul turistic. În primul rând, biletele vor putea fi achiziționate direct la fața locului, dar și printr-o platformă online ușor accesibilă, pentru a facilita rezervările și vânzările în avans. De asemenea, vor fi dezvoltate parteneriate cu agenții de turism și școli, pentru a atrage grupuri organizate și turiști din afaceri. Promovarea va include, de asemenea, posibilitatea de a vinde suveniruri și produse tematice în magazinul de pe site, adăugând astfel o sursă suplimentară de venit. Va fi prioritară o distribuție eficientă în teritoriu, inclusiv prin participarea la târguri internaționale de turism și evenimente de promovare culturală. Programul de vizitare Castrul Roman Jidova este de luni până duminică între orele 9.00-17.00

Promovarea Castrului Roman Jidova va include o combinație de canale tradiționale și digitale, cu scopul de a ajunge la un public cât mai larg. Campaniile de promovare vor include publicitate marketing digital prin rețele sociale (Facebook, Instagram, YouTube) și optimizarea site-ului web pentru a atrage vizitatori din căutările online. Mesajul promovării va evidenția unicitatea Castrului Jidova ca sit istoric, avantajele educaționale ale vizitei și experiențele interactive care îl fac atractiv atât pentru tineri, cât și pentru familii. De asemenea, vor fi organizate evenimente speciale (noapte muzeelor) și evenimente tematice care să genereze interes și să atragă vizitatori.

Analiza rezultatelor promovării va fi realizată prin monitorizarea traficului online, a vânzărilor de bilete și a feedback-ului din partea vizitatorilor, pentru a ajusta strategiile de promovare pe parcurs și a maximiza impactul campaniilor.

- În acțiunile de creare de noi produse și cele care vizează dezvoltarea acestora trebuie să se țină cont de strategia aleasă.

În acțiunile de creare și dezvoltare de noi produse, este esențial ca fiecare inițiativă să fie aliniată cu strategia generală de marketing aleasă pentru Castrul Roman Jidova. Acest lucru presupune dezvoltarea unor experiențe noi și inovative care să răspundă cerințelor și așteptărilor vizitatorilor țintă, dar și respectarea valorilor de patrimoniu și educație ale obiectivului. De exemplu, crearea de ateliere interactive pentru școli, evenimente tematice sau tururi ghidate personalizate trebuie să se încadreze în strategia de produs, să fie accesibile din punct de vedere al prețului, să utilizeze canale de distribuție eficiente și să fie promovate prin metode de marketing adecvate. Astfel, fiecare produs sau serviciu nou va contribui la consolidarea

identității Castrului Jidova ca destinație turistică de referință, în timp ce se va asigura o experiență de vizitare de calitate.

8. Plan de acțiune pentru implementarea strategiilor de marketing

Se vor descrie acțiunile propuse pentru atingerea obiectivelor planului de marketing, perioada de implementare, departamentul/persoana responsabilă. Se poate utiliza un grafic de tip Gantt pentru vizualizarea și succesiunea acestora în timp. Aceste acțiuni se vor regăsi în bugetul de marketing.

Nr crt.	Obiective specifice	Termen de realizare/activitate acțiune	Termen de realizare	Responsabili
1.	Creșterea numărului de vizitatori față de anul 2023 cu 17%	Promovarea specificității și unicității obiectivului de patrimoniu	Lunile 9-11 anul 4 de implementare	Echipa beneficiarului Prestatorii de servicii
2.	Atragerea de vizitatori internaționali, familii, grupuri școlare și pasionați de istorie prin implementarea unor strategii de marketing	Promovarea specificității și unicității obiectivului de patrimoniu	Lunile 9-11 anul 4 de implementare	Echipa beneficiarului Prestatorii de servicii
3.	Dezvoltarea de produse noi pe piețe noi prin realizarea unor experiențe educativ-culturale inovative	Promovarea specificității și unicității obiectivului de patrimoniu	Lunile 9-11 anul 4 de implementare	Echipa beneficiarului Prestatorii de servicii
4.	Colaborarea cu instituții educaționale pentru programe educaționale	Implicarea actorilor locali, județeni, regionali și naționali	Lunile 9-11 anul 4 de implementare	Echipa beneficiarului

9. Bugetul Planului de marketing (corelat cu bugetul cererii de finanțare)

Se va avea în vedere enumerarea acțiunilor propuse și costurile aferente estimate, de exemplu: organizarea de evenimente interne sau externe, comunicarea cu presa, organizarea de campanii de informare, conceperea și distribuirea de materiale de comunicare, organizarea de sondaje de evaluare a satisfacției vizitatorilor.

Se va urmări modelul sugerat în continuare:

Nr. crt.	Acțiune	Sub-acțiune	Suma (lei)				
			Luna 7	Luna 8	Luna 9	Luna 10	Luna 11

1.	Promovarea specificității și unicității obiectivului de patrimoniu	Realizare materiale de promovare					25.000,00
		Digitizare obiectivului de patrimoniu -			x	x	65.000,00
Total							90.000,00

*lunile 7,8,9,10, 11 sunt aferente anului 4 de implementare a proiectului

** prețurile includ TVA

10. Rezultate preconizate a fi obținute prin implementarea Planului de marketing Se vor descrie succint principalele rezultate ale fiecărei acțiuni/subacțiuni.

Nr. crt.	Acțiune	Sub-acțiune	Rezultate
1.	Promovarea specificității și unicității obiectivului de patrimoniu	Realizare materiale de promovare	Realizare materiale de promovare
		Digitizare obiectivului de patrimoniu -	Obiectiv turistic digitalizat

Rezultatele cuprinse în cadrul Planului de marketing se vor corela, acolo unde este cazul, cu indicatorii specifici priorității de investiții, detaliați în cadrul ghidurile specifice apelului de proiecte. De asemenea, în cadrul Planului de marketing pot exista și indicatori suplimentari raportați la activitatea de marketing.

11. Analiza de risc a Planului de marketing Se vor descrie succint, folosind ca model tabelul de mai jos:

Risc	Impact	Probabilitate	Răspuns
Implementare inconsistentă a planului de marketing	Scăderea rentabilității investițiilor în marketing, deoarece activitățile nu generează rezultatele așteptate.	Medie, din cauza lipsei de coordonare sau resurselor insuficiente.	Alocarea clară a responsabilităților, monitorizarea continuă a progresului și ajustarea planului pe baza feedback-
Activitățile de marketing nu generează veniturile anticipate	Eficiență redusă în utilizarea strategiilor de marketing scăderea interesului pentru produse/serviciile promovate	Medie, din cauza unei comunicări ineficiente sau a unei targetări incorecte. Răspuns:	Optimizarea mesajelor și a canalelor de comunicare, testarea și ajustarea continuă a strategiilor
Scădere economică generală	Scăderea vizitatorilor și a veniturilor din turism, afectând conservarea Castrului Jidova.	Ridicată, în perioade de criză economică.	Diversificarea activităților pentru atragerea turiștilor.

12. Evaluarea și controlul activității de marketing

Anul		N+1	N+2	N+3	N+4	N+5
Indicatori	total	1	2			
Indicatori de performanță						
Cheltuieli cu activitățile de marketing	90.000,00				X	
Creșterea numărului de vizitatori cu 15%	15%					X
Realizare materiale de promovare	1				X	